

Aaldrik Pot

JUBILERENDE BOOMMARTERS

Jonge Boomarter kijkt nieuwsgierig naar buiten, Drents-Friese Wold 2006.

foto: Aaldrik Pot

De Werkgroep Boomarter Nederland heeft op 26 en 27 oktober haar 15-jarig jubileum gevierd in Wageningen. De conclusie na twee dagen lezingen over de Boomarter is dat de Nederlandse populatie nog steeds uiterst kwetsbaar is.

De eerste dag was vooral bedoeld voor de media, terreinbeheerders en beleidsmakers. Er werd onder meer ingegaan op wat de werkgroep in de afgelopen vijftien jaar heeft weten te bereiken. Inmiddels bestaat bijvoorbeeld een goed beeld van de verspreiding van de Boomarter *Martes martes* in Nederland. Er worden drie kerngebieden in Nederland onderscheiden: de Veluwe, de Utrechtse Heuvelrug en het Drents-Friese Wold. In totaal wordt de Nederlandse populatie geschat op circa 350 tot 400 dieren. Ook werd ingegaan op de verschillende onderzoeksmethoden die de laatste jaren zijn ontwikkeld, met als laatste uitvinding de 'hengcam'. Dit is een infraroodcamera op een lange hengel, waarmee een kijkje in de nestholtes genomen kan worden. Hierdoor is onder meer

beter zicht verkregen op de worpgrootte bij Boomarters. Gelukkig trekt de Boomarter zich niets van al dat gehengel aan.

Hugh Jansman, onderzoeker bij Alterra, ging in op de populatiegenetische aspecten van de Boomarter. Het blijkt dat vooral de dieren in Drenthe genetisch nogal afwijken van Boomarters op de Veluwe en de Heuvelrug. Volgens Jansman zou dit een teken kunnen zijn van genetische isolatie van de Noord-Nederlandse populatie. Verder besteedde hij uitgebreid aandacht aan de grootste vijand van de Boomarter, het verkeer. In Nederland vindt jaarlijks circa 20% van de boomarterpopulatie de dood door een confrontatie met een auto. Het betreft dan vooral uitzwermende jonge

mannetjes. Jansman pleitte er voor om stevig in te zetten op het realiseren van voor Boomarters geschikte verbindingzones. Omdat uit de literatuur bekend is dat voor een gezonde populatie ongeveer 4.000 exemplaren nodig zijn, vroeg hij ook aandacht voor de ecologische hoofdstructuur in Europees verband.

Boomarteronderzoeker van het eerste uur, Henri Wijsman, vertelde over de recente uitbreiding van Boomarters richting Flevoland en de ontdekking van zich voortplantende Boomarters in laagveengebieden als De Wieden. Het is niet gezegd dat de vestiging in De Wieden nieuw is, maar eerder werd er altijd vanuit gegaan dat er in dit type biotoop, zoals elzenbroekbossen, geen Boommar-

ters voorkwamen. Het tegendeel blijkt waar.

Vervolgens zetten de terreinbeheerders en beleidsmakers uiteen welke plaats de Boommarter in hun werkzaamheden heeft. In de Nederlandse natuurbeleidsstukken wordt de Boommarter vrijwel nergens expliciet benoemd. Herman Linde van Staatsbosbeheer kwam met de tip om kwijnende laanbomen, vaak interessante nestbomen voor Boommarters, niet om te hakken, maar met een shovel een beetje scheef te duwen. Hierdoor valt het dode hout niet op de paden, maar in het achterliggende bosperceel.

De tweede dag was bedoeld voor leden van de werkgroep en andere geïnteresseerden. Een deel van het programma was gelijk aan dat van de eerste dag, maar er waren ook nieuwe sprekers als Koen van den Berge uit Vlaanderen. In Vlaanderen is de Boommarter nog schaarser dan bij ons, wat onderzoek naar de soort er niet echt makkelijker op maakt.

Boommarters in Fryslân

Martergoeroe Sim Broekhuizen, die nog eens aandacht besteedde aan het soms niet altijd even duidelijke verschil tussen Boom- en Steenmarters, werd samen met zijn ex-collega Gerard Müskens benoemd tot erelid van de werkgroep. Broekhuizen wierp met zijn bijdrage bij mij ook weer een groot aantal vragen op. Want hoe zit het hier nu in het Noorden met de Boom- én Steenmarter?

De Steenmarter breidt zich ook in Fryslân gestaag uit en gebruikt daarbij voor een deel biotopen die uitermate

Mannetje Boommarter dat in juni 2007 als verkeersslachtoffer bij De Knipe werd gevonden door Henk Dommerholt.

foto: Aaldrik Pot

geschikt lijken voor Boommarters. De bosgebieden in Friesland zijn, afgezien van het Drents-Friese Wold en de Slotpleats in Bakkeveen, nooit structureel onderzocht op het voorkomen van marters. In tegenstelling tot wat vaak in de literatuur vermeld staat, kan een Boommarter prima uit de voeten in meer half-open landschappen. Met de diverse losse waarnemingen uit alle hoeken van Fryslân, zelfs uit de Alde Feanen, kan het niet anders dan dat er ook elders in Fryslân voortplantende Boommarters voorkomen. Gebieden als de Slotpleats Bakkeveen (waar al voortplanting is vastgesteld door Hans Kleef), het Blauwe Bos, Beetsterzwaag, Katlijk en Oranjewoud lijken het meest geschikt. Maar ook de vraag hoe het in Gaaster-

land zit met de Boommarter houdt me bezig. Het zou mooi zijn om de Boom- en Steenmarter in het kader van het project rond de Friese Zoogdieratlas wat beter te onderzoeken. Voor het inventariseren van beide soorten is echter wel de nodige tijd en doorzettingsvermogen nodig. Binnenkort worden leden van de Sûchbistenwurkgroep van de Fryske Feriening foar Fjildbiology benaderd of ze mee willen doen aan een inventarisatiecursus met betrekking tot Boommarters. Wellicht dat er daarna mensen zijn die aan de slag willen in één van de genoemde bosgebieden. Het Blauwe Bos staat in ieder geval al op mijn lijstje om in 2008 te gaan inventariseren. Ook losse marterwaarnemingen zijn natuurlijk van harte welkom.

Voor een brochure of meer informatie over Boommarters kun je contact opnemen met Aaldrik Pot.

Wergroep Boommarter Nederland
Werkgebied Kop van Drenthe & Zuid-Friesland

Aaldrik Pot
Tortelstraat 4
9931 KJ Norg
tel.: 06-51453305
e-mail: aaldrik@putorius.nl